

#SzkołaPamięta

Ksiądz Ludwik Ruczka

Jan Bytnar – „Rudy”

Kpt. Józef Batory

Płk Leopold Lis-Kula

Ksiądz
Ludwik
Ruczka

Ludwik Ruczka, żył w latach

1814-1896, społecznik, polityk,
duszpasterz, wykładowca.

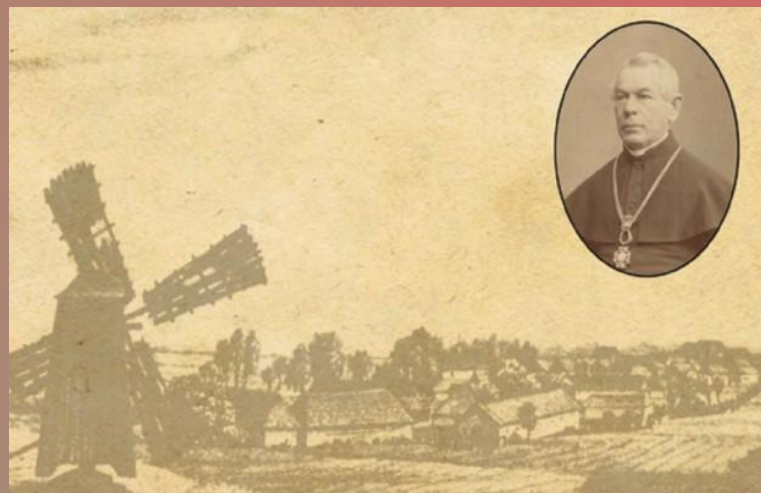
Urodził się w Szlachtowej, miejscowości
znajdującej się obecnie w województwie
małopolskim Po maturze rozpoczął studia
prawnicze na Uniwersytecie we Lwowie,
ale pod wpływem matki podjął studia
teologiczne na Uniwersytecie
Wiedeńskim. Święcenia kapłańskie przyjął
w 1839 r. i kontynuował studia
w Frintaneum w Wiedniu.

Z niewiadomych przyczyn przerwał je.

Postaci Księdza Ruczki
poświęcono wiele
publikacji, jak np. ta
powyżej.

Sprawował stanowisko marszałka c. k. rady powiatu kolbuszowskiego. Został wybrany posłem Sejmu Krajowego Galicji I kadencji w latach 1861-1867. Pełnił także mandat posła do austriackiej Rady Państwa w Wiedniu: V kadencji (1873-1879), VI kadencji (1879-1885), VII kadencji (1885-1891), VIII kadencji (1891-1896).

Proboszcz kolbuszowski, dziekan mielecki, poseł sejmu krajowego we Lwowie i wiedeńskiej rady państwa, „ojciec” sybiraków.

Został pochowany na cmentarzu w Kolbuszowej w skromnym grobie z napisem: „ Ksiądz proboszcz Ludwik Ruczka * 1814 - r. 1896. Prosi o modlitwę.”. Jedna z ulic miasta nosi jego imię.

Janek Bytnar
- „Rudy”
– żołnierz
Armii
Krajowej

100 lat temu, 6 maja 1921 r., w Kolbuszowej urodził się Jan Bytnar ps. Rudy, żołnierz Armii Krajowej, bohater Szarych Szeregów, jeden z czołowych wykonawców akcji tzw. małego sabotażu. Jego rodzice byli nauczycielami, a ojciec służył również w Legionach Polskich.

W czasach szkoły
związał się
z harcerstwem
i razem z Tadeuszem
Zawadzkiem „Zośką”
i Maciejem Aleksym
Dawidowskim
„Alkiem” należał
do 23. Warszawskiej
Drużyny Harcerskiej
„Pomarańczarnia”.

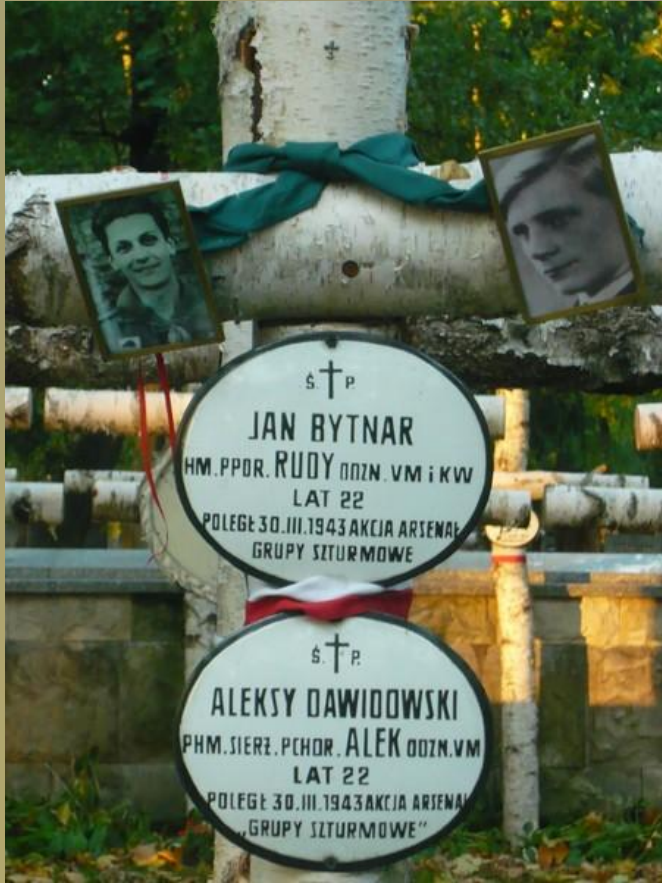
To właśnie „Rudy” był jednym z
najważniejszych wykonawców i
dowódców akcji małego sabotażu.

W nocy z 18 na 19 marca 1943 r.
w mieszkaniu przy ul. Osieckiej na
warszawskim Grochowie gestapo
aresztowało Henryka Ostrowskiego
„Heńka” – dowódcę hufca-plutonu
„Praga”
Kilka dni później, w nocy z 22 na 23
marca, w kamienicy przy alei
Niepodległości ta sama ekipa
gestapowców aresztowała z kolei
„Rudego”.

Akcja odbicia „Rudego” rozegrała się pod Arsenalem 26 marca. Po godz. 17 członkowie Grup Szturmowych Szarych Szeregów zatrzymali ciężarówkę przewożącą więźniów. Udało im się zlikwidować obstawę i uwolnić ponad 20 więźniów, w tym Jana Bytnara i Henryka Ostrowskiego.

Jan Bytnar zmarł 30 marca 1943 r. w Szpitalu Wolskim w Warszawie w wyniku rozległych obrażeń odniesionych w trakcie przesłuchań. W 1943 r. został pośmiertnie mianowany harcmistrzem, porucznikiem i odznaczony Krzyżem Walecznych. Jest pochowany w kwaterze Batalionu „Zośka” na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach. W 2009 r. został odznaczony Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski.

Aleksander Kamiński w swojej książce „Kamienie na szaniec” opowiedział historię działalności grupy członków Szarych Szeregów w Warszawie podczas II wojny światowej.

W Kolbuszowej jest ulica Janka Bytnara, przy której znajduje się ZST.

Na ścianie budynku Liceum Ogólnokształcące w Kolbuszowej znajduje się mural poświęcony Jankowi Bytnarowi,

patronowi szkoły. Mural powstał na początku sierpnia 2023 r., a jego uroczyste odsłonięcie odbyło się 8 września, w rocznicę wydarzeń wrześniowych.

Kapitan
Józef Batory
– żołnierz
wyklęty
z Weryni

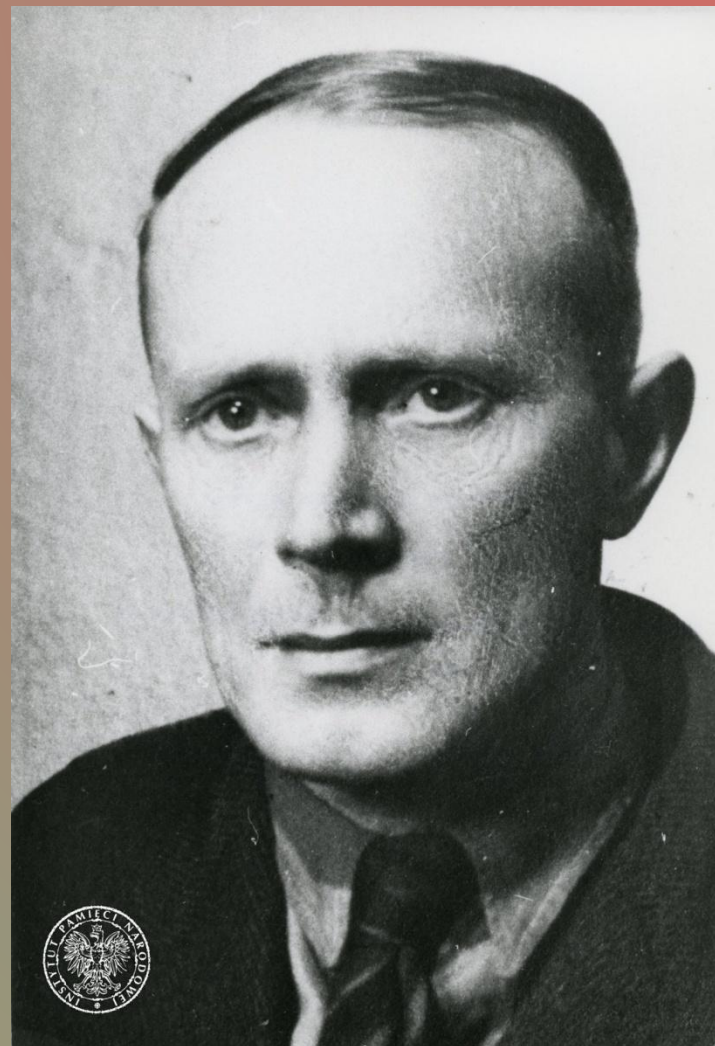

Józef Batory rodził się 20 lutego 1914 w Weryni. Pochodził z rodziny rolniczej.

W 1937 rozpoczął studia na Wydziale Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego. W stopniu podporucznika ukończył Kurs Podchorążych Rezerwy Piechoty w 22 dywizji piechoty górskiej. Walczył w kampanii wrześniowej 1939 r.

W czasie okupacji niemieckiej w konspiracji Związku Walki Zbrojnej – Armia Krajowa. Był oficerem łączności, a w latach 1942 - 1944 adiutantem Komendy Obwodu AK Kolbuszowa. Jesienią 1944 został przeniesiony do Obwodu AK Rzeszów, gdzie był adiutantem komendanta Obwodu, płk Mieczysława Kawalca (ps. "Żbik"). Awansowany został do stopnia kapitana. W 1945 działał w organizacji "NIE", a następnie w Delegaturze Sił Zbrojnych na Kraj.

Józef Batory został aresztowany przez funkcjonariuszy MBP 2 grudnia 1947 w Warszawie. Po trzyletnim brutalnym śledztwie wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Rejonowego w Warszawie z 14 października 1950 został skazany na dwukrotną karę śmierci. Zamordowany strzałem w tył głowy 1 marca 1951 w więzieniu mokotowskim wraz z innymi oficerami, członkami IV zarządu WiN.

17 IX 1994 r. odbył się symboliczny pogrzeb Józefa Batorego na cmentarzu w Kolbuszowej.

Uroczystość poświęcono też jego młodszemu bratu Augustowi (ur. 1919), poległemu jako żołnierz Armii Krajowej w czasie akcji Burza 27 sierpnia 1944. Inny z braci Batorych Stefan (ur. 1921) za przynależność do AK wywieziony został do łagrów w Stalinogorsku

Na ścianie budynku Szkoły Podstawowej w Weryni znajduje się mural poświęcony mjr. Józefowi Batoremu - Żołnierzowi Niezlomnemu, zamordowanemu 1 marca 1951 r. w więzieniu mokotowskim wraz z innymi członkami IV Zarządu Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”. Uroczyste odsłonięcie muralu miało miejsce 21 czerwca 2021 roku.

Leopold
Lis-Kula –
"dzielny
chłopiec"
Piłsudskiego

Leopold Lis-Kula urodził się 11 listopada 1896 roku w Kosinie pod Łańcutem.

Wnuk powstańca styczniowego z 1863 r., Ludwika Czajkowskiego - kowala ze Świlczy.

Dorastał w patriotycznej atmosferze. Później rodzina Kulów przeniosła się do Rzeszowa i zamieszkała w domu przy ul. Przybyszowskiej.

Jako niespełna 16-latek, w październiku 1912 roku, wstąpił do Związku Strzeleckiego. Służbę w organizacji, będącej zalążkiem Legionów, poczuwał sobie za wielki honor, ale i obowiązek. Nie miał jeszcze 18 lat, a już widziano w nim w przyszłości najzdolniejszego oficera Legionów!

Zwrócił na niego uwagę Józef Piłsudski, który jako komendant konspiracyjnego Związku Strzeleckiego wizytował tajne manewry w okolicach Jasła. Spodobał mu się młody strzelec z Rzeszowa. Marszałek nazywał go „swoim kochanym chłopcem”

5 sierpnia 1914 na czele kompanii strzeleckiej przybył z Rzeszowa do Krakowa, gdzie wyznaczony został na dowódcę 4 kompanii w grupie dowodzonej przez Mieczysława Trojanowskiego „Rysia”. 9 października 1914 zostaje podporucznikiem.

W 1917, w czasie kryzysu przysięgowego odmówił złożenia przysięgi wierności cesarzowi niemieckiemu, został internowany.

Płk Leopold Lis-Kula zginął 7 marca 1919 r., w walkach z Ukraińcami pod Torczynem, żołnierz Legionów Polskich i Wojska Polskiego, kawaler Orderu Virtuti Militari. Miał 22 lata.

Pomnik Lisa-Kuli w Rzeszowie

Ulica Lisa-Kuli w Rzeszowie

W Rzeszowie znajduje się pomnik płk Lisa-Kuli oraz ulicy jego imienia. Ulice Lisa-Kuli znajdują się w wielu polskich miastach

Dziękujemy za uwagę

Opracowanie:
Samorząd Uczniowski

23 października 2023 r.